

PRINCIPALELE TENDINȚE ÎN DEMOGRAFIA ÎNTREPRINDERILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Alexandra NOVAC, PhD, Associate Professor,
National Institute for Economic Research,
Academy of Economic Studies of Moldova

<https://orcid.org/0000-0002-4158-4917>, alecsandra_novac@yahoo.com

DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.I.2023.17.9>

Abstract. *Business demography allows the performance of businesses in the economy to be measured. Understanding the processes and dynamics underlying the creation, survival, and death of businesses can provide important insight into business behavior, and the mechanisms for generating new jobs and ensuring better economic development at national and regional levels. The analysis of the enterprises' birth and death events provides the necessary information on the challenges faced by enterprises and implicitly represents a basis for entrepreneurship development. The purpose of the undertaken research is to analyze the available indicators of the enterprises' demography in the Republic of Moldova for the period 2016-2020 at the national and regional levels. Research techniques are based on secondary data analysis, comparison, grouping, chain indices, dynamic series, and figures. The results indicate a negative dynamic of the population of enterprises in recent years, with an average death rate of enterprises, which exceeds the birth enterprises rate.*

Keywords: *business demography, enterprises birth rate, enterprises death rate, business survival rate, churn rate, active businesses*

JEL: L21, L26, M13, M20

UDC: 311.42(478)

Introducere. Statisticile structurale privind activitatea întreprinderilor există de mai mulți ani, și au ca scop descrierea caracteristicilor structurale ale populației întreprinderilor, cum ar fi: numărul de întreprinderi, ocuparea forței de muncă, valoarea adăugată, cifra de afaceri. Totodată, aceste statistici nu pot explica în mod adecvat dinamismul antreprenorial reflectat de crearea de noi afaceri, de supravețuirea întreprinderilor, creșterea sau desființarea acestora. Pe de altă parte, statisticile demografice ale afacerilor pot oferi aceste aspecte prin importanța fenomenului antreprenorial.

Demografia afacerilor este o cercetare care se referă la colectarea datelor și la analiza evenimentelor de creare și de desființare a întreprinderilor, precum și a evoluției în timp a întreprinderilor nou create. O întreprindere poate intra sau părăsi o piață ca urmare a diferitelor evenimente. În multe cazuri, momentul înființării și începerii activității unei întreprinderi coincide cu înregistrarea sa oficială, în timp ce închiderea întreprinderii presupune radierea acesteia din Registrul de stat. În realitate însă, înregistrarea companiei nu este întotdeauna egală cu o inițiere reală a activității

companiei. În mod similar, încheierea activității companiei are loc mai devreme decât radierea acesteia din registru.

Sursa datelor și metode aplicate. Toate datele analizate în această lucrare provin din cercetarea statistică a Biroului Național de Statistică (BNS) privind demografia întreprinderilor (informație produsă începând cu anul 2016). Informația privind demografia întreprinderilor este derivată din rapoartele statistice sau financiare ale întreprinderilor prezentate la BNS. Indicatorii privind demografia întreprinderilor prezentați de BNS se referă la: numărul întreprinderilor active; rata întreprinderilor active; rata de creare; rata de desființare; rata de supraviețuire de 1 an și 2 ani. Datele sunt prezentate pe activități economice și regiuni de dezvoltare.

Trebuie remarcat faptul că informația privind demografia întreprinderilor este elaborată pe cercul de întreprinderi conform Regulamentului Uniunii Europene nr. 696/93 și include întreprinderile cu genul principal de activitate din industrie, construcții, servicii de piață (secțiunile B până la N din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei, rev. 2). Nu sunt incluse întreprinderile din stânga Nistrului și municipiul Bender.

Rata întreprinderilor active reprezintă numărul de întreprinderi active raportat la numărul de întreprinderi raportoare (care au prezentat rapoarte statistice sau financiare în adresa BNS), în anul de referință.

Ratele de creare și desființare a întreprinderilor sunt calculate ca proporție dintre intrările și ieșirile întreprinderilor în cursul anului de referință față de numărul de întreprinderi active în anul de referință (în procente). Diferența dintre aceste două rate oferă dinamica reală a populației întreprinderilor într-un anumit an.

Ratele de supraviețuire reprezintă ponderea afacerilor create în anul t , care sunt încă active în $t+1$, $t+2$.

În acest studiu, indicatorii demografiei întreprinderilor din analiza sectorială au fost clasificați în patru grupuri de activități economice:

- ✓ Industria (Industria extractivă, Industria prelucrătoare, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat)
- ✓ Comerț
- ✓ Construcții
- ✓ Servicii (Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Transport și depozitare; Activități de cazare și de alimentație publică; Informații și comunicații; Activități financiare și de asigurări; Tranzacții imobiliare; Activități profesionale, științifice și tehnice).

Structura întreprinderilor active. În anul 2020 numărul întreprinderilor raportoare a constituit 50,5 mii întreprinderi (din secțiunile B-N al CAEM, rev.2), din care numărul întreprinderilor active a constituit 36,5 mii întreprinderi și reprezintă circa 72,3% din numărul total de întreprinderi raportoare.

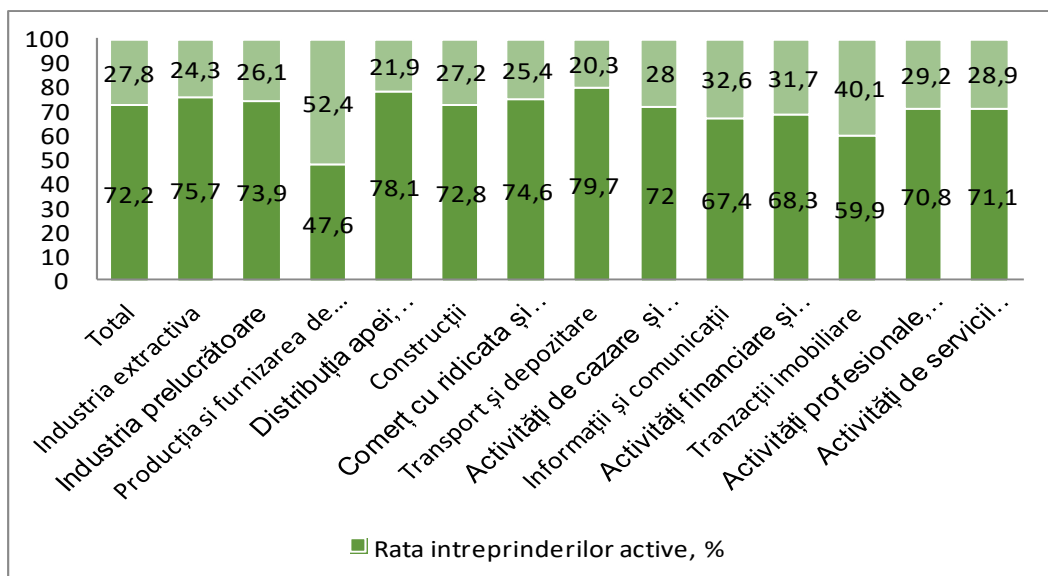

Figura 1. Rata întreprinderilor active pe activități economice în anul 2020, %
 Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

În aspectul sectoarelor economice, rata activității a fost una semnificativ mică în special în următoarele sectoare economice: ”producția și furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer condiționat” (47,6%), ”tranzacții imobiliare” (59,9%), ”informații și comunicații” (67,4%), ”activități financiare și de asigurări” (68,3%). Faptul că cca un sfert din întreprinderi sunt înregistrate, dar nu activează, este o manifestare a situației financiare precare a întreprinderilor, dar și a procedurilor dificile de parcurgere a procedurii de lichidare.

Per ansamblu, se atestă unele deosebiri privind evoluția numărului întreprinderilor active pe sectoare de activitate economică în perioada 2016-2020. Comparativ cu alte sectoare economice, care s-au caracterizat prin tendințe diferite și o creștere temperată a numărului de întreprinderi active, în sectorul construcțiilor și sectorul serviciilor se atestă o creștere semnificativă a acestora. Numărul întreprinderilor active din sectorul construcțiilor în 2020 a fost cu 23,1% mai mare decât în 2016, iar cel din servicii cu 14,1% mai mare. În sectorul industriei, numărul întreprinderilor active s-a caracterizat printr-o dinamică negativă în anii 2017 și 2018, în scădere cu -4,7%, respectiv -3,8% comparativ cu anul 2016. În 2019 și 2020 sectorul industrial a marcat o ușoară creștere a numărului întreprinderilor active comparativ cu anul 2016. Pe de altă parte, sectorul comerțului a cunoscut în perioada 2016-2020 o creștere temperată și constantă a numărului întreprinderilor active, cu 5,3% mai multe întreprinderi active în anul 2020 decât în 2016.

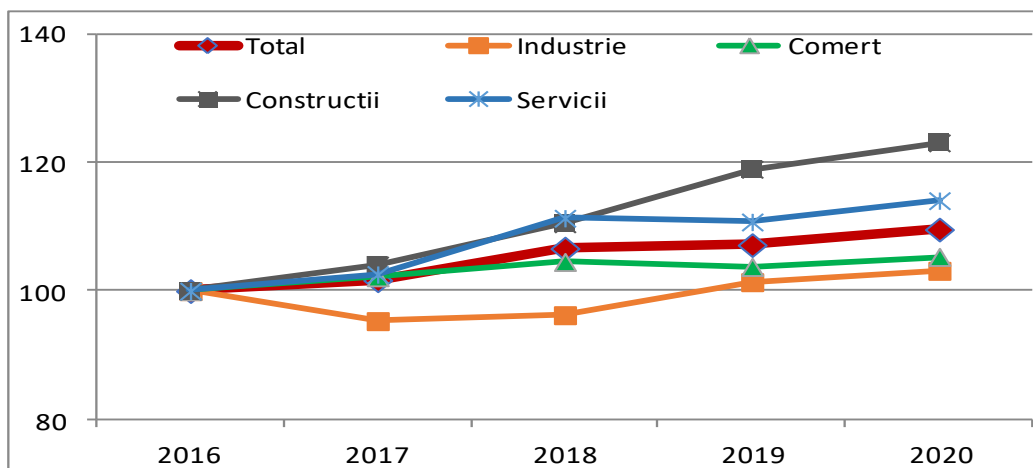

Figura 2. Evoluția numărului întreprinderilor active pe sectoare economice, %, 2016-2020 (2016=100)

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

Crearea întreprinderilor noi. Pentru prezentarea schimbărilor în procesul de creare a întreprinderilor în Republica Moldova a fost utilizată rata de creare. În perioada 2016-2020, rata de creare a întreprinderilor a marcat o scădere cu cca 1 p.p. de la 14,7% la 13,8%. Astfel, în anul 2020 la 100 de întreprinderi active au revenit cca 14 întreprinderi nou create.

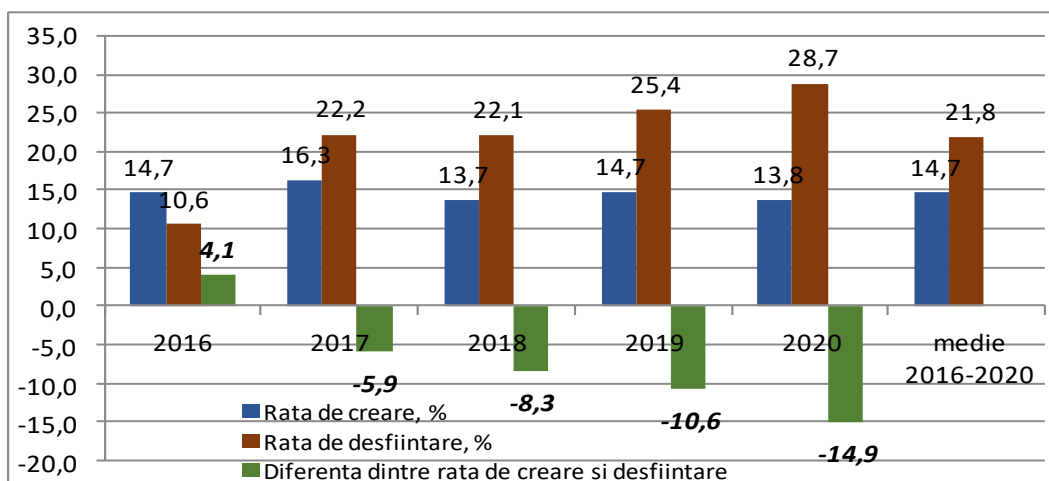

Figura 3. Rata de creare, desființare și diferența dintre rata de creare și desființare în anii 2016-2020, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

Diferența dintre rata de creare și rata de desființare ne indică o imagine actuală a dinamicii populației întreprinderilor. În perioada 2016-2020, doar anul 2016 este caracterizat printr-o diferență pozitivă, în care rata de crearea a depășit rata de desființare a întreprinderilor. Pe de altă parte, o comparare între rata de creare și rata de desființare indică o descreștere ascendentă în populația de întreprinderi în perioada 2017-2020, unde ratele de desființare le-au depășit pe cele de crearea a întreprinderilor (cu -5,9 p.p. în anul 2017, respectiv -14,9 p.p. în anul 2020), indicând asupra unei dinamici negative a populației de întreprinderi.

În aspectul sectoarelor economice se atestă unele deosebiri privind evoluția ratelor de crearea a întreprinderilor în perioada 2016-2020. Sectorul industrial se remarcă prin rate de crearea relativ mai mari, atingând maxima de 18,9% în anul 2020 și sectorul serviciilor cu o rată de crearea de 18,4% în anul 2017. În anul 2020 comparativ cu anul 2016, cea mai mare creștere a ratelor de crearea a întreprinderilor s-a produs în sectorul industrial, o creștere de 4,2 p.p. (de la 14,7% la 18,9%). În această perioadă sectoarele comerț, construcții și servicii au marcat o diminuare a ratelor de crearea a întreprinderilor (cu -0,9 p.p., -1,0, respectiv -2,3 p.p.).

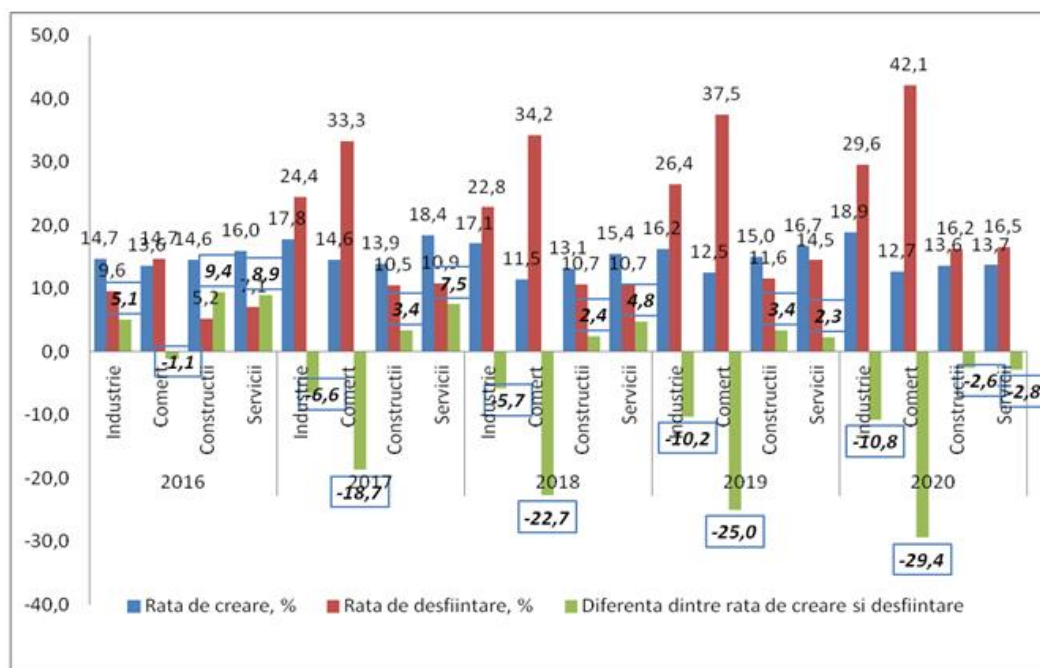

Figura 4. Rata de crearea și desființare a întreprinderilor pe sectoare economice, 2016-2020, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

În perioada anilor 2016-2020, sectoarele economice în care au fost create cele mai multe întreprinderi noi, se repartizează în felul următor: servicii (43,1%), comerț (38,4%), industria (12,0%).

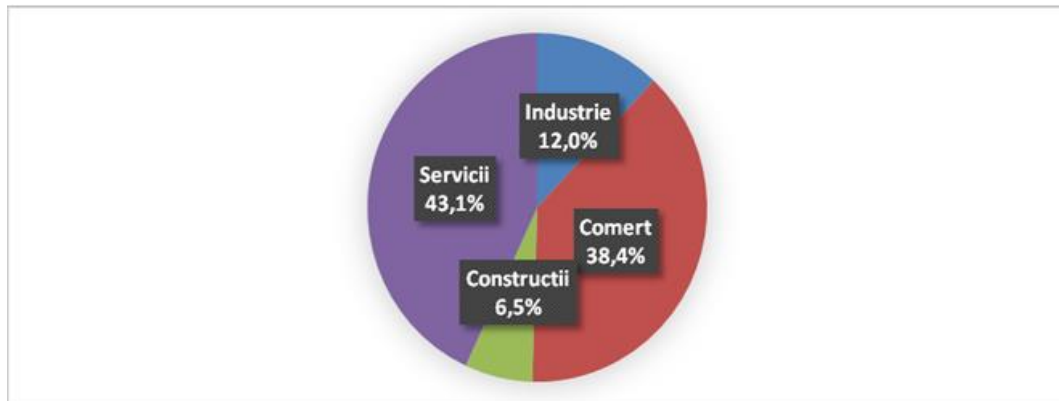

Figura 5. Ponderea sectoarelor economice în total întreprinderi create, 2016-2020, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

Desființarea întreprinderilor. În anul 2020, rata de desființare a constituit 28,7%, semnificând faptul că în anul de referință la 100 de întreprinderi active au fost desființate cca 29 de întreprinderi, atingând un nivel maxim în perioada analizată. În perioada 2016-2020, se remarcă o tendință negativă a procesului de desființare a întreprinderilor, rata întreprinderilor desființate marcând o creștere semnificativă de 18,1 p.p. (de la 10,6% la 28,7%).

În medie, în perioada 2016-2020, la 100 de întreprinderi active, au fost desființate cca 22 întreprinderi. Cele mai mici rate de desființare au fost înregistrate în anul 2016. Per ansamblu, în aspectul sectoarelor economice ratele de desființare au variat semnificativ între 5,2% și 42,1%. Cele mai înalte rate de desființare au fost atinse în sectorul comerț, atingând maxima de 42,1% (sau 42 de întreprinderi desființate la 100 de întreprinderi active cu genul de activitate comerț) și sectorul industrial cu o rata de desființare de 29,6% în anul 2020.

În anul 2020 comparativ cu anul 2016, toate cele 4 sectoare economice au marcat o creștere a numărului de întreprinderi desființate. Sectorul comerț și industria au marcat cea mai mare creștere a ratei de desființare în perioada 2016-2020 (cu 27,4 p.p., respectiv 20,1 p.p.)

Rata de reziliere (the churn rate), adică suma ratelor de înființare și de desființare ale întreprinderilor, indică cât de frecvent companiile noi sunt create și cât de des întreprinderile existente se închid. În majoritatea economiilor, numărul de creare și desființare a întreprinderilor constituie o pondere considerabilă din numărul total de firme. Frecvența cu care firmele sunt create și desființate este o măsură utilizată pentru a analiza nivelul activității antreprenoriale într-o economie. Aceasta reflectă noțiunea Schumpeteriana de „distrugere creativă”, adică nivelul de

turbulență din economie care duce la comercializarea de noi idei inovatoare și, astfel, la creșterea economică.

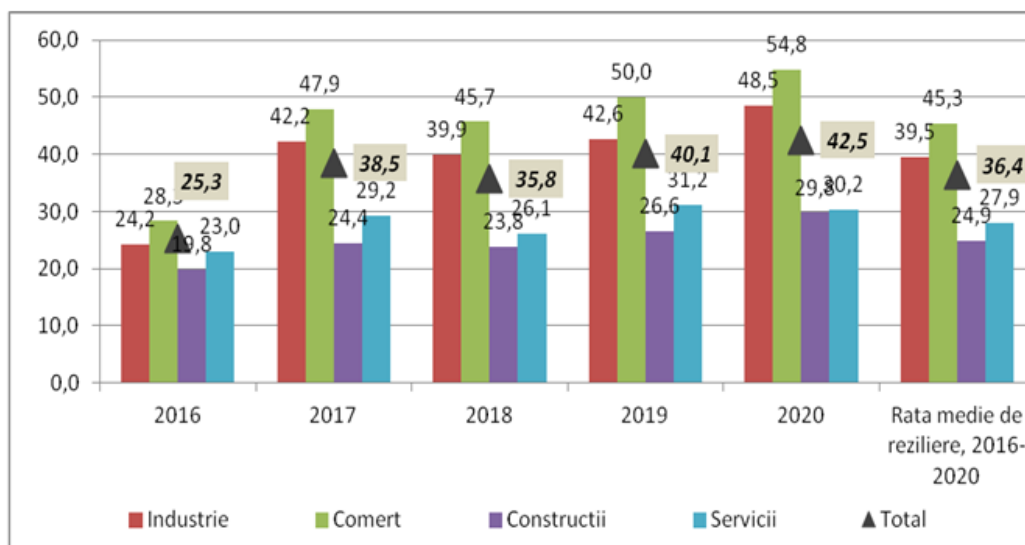

Figura 6. Rata de reziliere pe sectoare economice, 2016-2020, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

Mai mult de o treime din firme au fost fie create, fie desființate în medie în perioada 2016-2020. Rata de reziliere variază semnificativ între sectoarele economice. De obicei, rate ridicate de creare a noilor firme însoțite de rate ridicate de desființare sunt deseori considerate a fi un semn al unei economii dinamice.

În perioada 2016-2020, rata medie de reziliere este mai mare în sectorul comerț și industrie, reflectând o dinamică a afacerilor mai semnificativă în aceste sectoare, însă în aceste sectoare ratele de desființare le depășesc pe cele de creare, ceea ce nu este o situație ideală.

Supraviețuirea întreprinderilor. Indicatorii de supraviețuire oglindesc, în mare parte, performanțele companiilor nou create. Pe lângă rata scăzută de creare, și rata de supraviețuire a întreprinderilor este redusă. Conform datelor statistice, mai puțin de jumătate din întreprinderile nou-create reușesc să supraviețuiască următorilor doi ani după momentul înființării. Rata de supraviețuire la 1 an este de 45,9%, iar rata de supraviețuire la 2 ani - circa 44,3%, iar în industria prelucrătoare șansele sunt și mai mici – circa 1/3 din întreprinderi supraviețuiesc celui de-al doilea an de activitate.

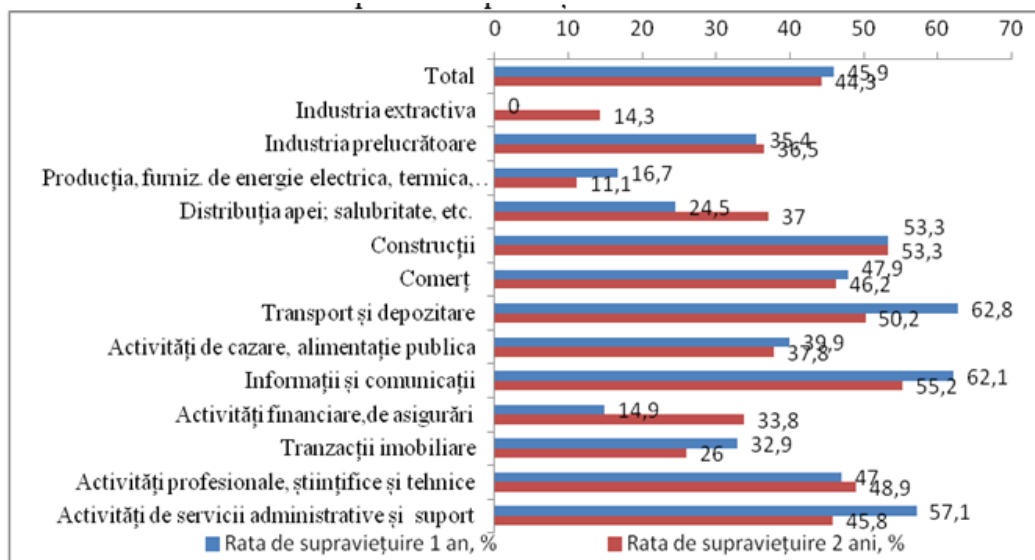

Figura 7. Ratele de supraviețuire pe genuri de activitate, 2020, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

Potrivit datelor OCDE între 60 și 80% dintre întreprinderile nou create supraviețuiesc în primii 2 ani de activitate (ceea ce semnifică că eșecul în primii 2 ani constituie între 20 și 40%). Ratele de supraviețuire a întreprinderilor din Republica Moldova sunt mult sub media țărilor OCDE și constituie doar 45,9% pentru întreprinderile create în anul 2019 și care au supraviețuit în anul 2020 (1 an), respectiv 44,3% pentru întreprinderile nou create în anul 2018 și care și-au continuat activitatea și în anul 2020 (2 ani). Astfel, per total economie, între 54% și 56% de întreprinderi nou create au suportat un eșec în primul an, respectiv al doilea an de activitate antreprenorială. În aspectul sectoarelor economice există diferențe importante privind rata de supraviețuire înregistrată.

Cele mai înalte rate de supraviețuire se atestă la companiile din sectorul informații și comunicații (62,1% și 55,2%), sectorul transport și depozitare (62,8%, 50,2%), sectorul construcțiilor (53,3%). Pe de altă parte, cele mai mici rate de supraviețuire au marcat întreprinderile cu genul de activitate producția și furnizarea de energie electrică (16,7% pentru întreprinderile de 1 an și 11,1% pentru cele de 2 ani) și industria extractivă (14,3% pentru cele de 2 ani). În sectorul industriei prelucrătoare, ratele de supraviețuire a întreprinderilor sunt destul de joase (35,4%, respectiv 36,5%), ceea ce semnifică că circa 65% din întreprinderile nou create din industria prelucrătoare au suferit un eșec după 1 an, respectiv 2 ani de activitate.

Demografia întreprinderilor pe regiuni de dezvoltare în anul 2020. În profilul teritorial *întreprinderile active* au fost repartizate după cum urmează: municipiul Chișinău – 23,0 mii (sau 63,1% din numărul total al întreprinderilor active), regiunea de dezvoltare Centru 5,7 mii (15,5%), Nord – 4,7 mii (12,9%), Sud – 2,0 mii (5,4%), și UTA Găgăuzia – 1,2 mii (3,2%). În aspect teritorial se atestă o diversificare destul de ezitantă a demografiei întreprinderilor – dacă în 2016 municipiul Chișinău era reședința pentru 64,3% din toate întreprinderile active, atunci către anul 2020 ponderea capitalei s-a redus la 63,1% (sau cu 1,2 p.p).

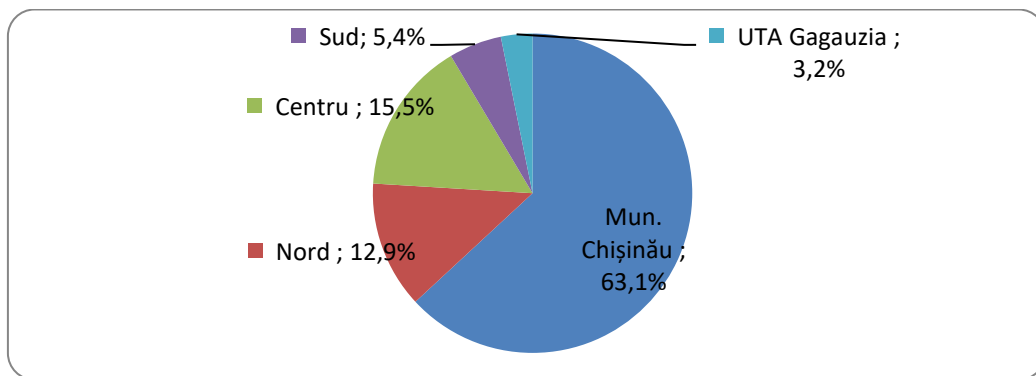

Figura 8. Ponderea întreprinderilor active în numărul total al întreprinderilor active în profil teritorial, anul 2020

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

Cu toate că dețin un număr mai mic de întreprinderi active în total numărul de întreprinderi active, UTA Găgăuzia, regiunile de dezvoltare Sud, Nord și Centru s-au remarcat printr-o rată a întreprinderilor active peste media pe țară. Rata întreprinderilor active în profil teritorial a constituit, după cum urmează: UTA Găgăuzia – 85,2%, Sud – 82%, Nord-82%, Centru-75,5%, mun. Chișinău – 68,6%.

În aspect teritorial, rate de creare mai mari comparativ cu media pe țară au înregistrat regiunile de dezvoltare: Sud – 20,7%, UTA Găgăuzia – 18%, Centru – 16,4%, Nord - 16%. În mun. Chișinău la 100 de întreprinderi active au fost create 12 întreprinderi noi. Pe parcursul anului 2020 în municipiul Chișinău au fost create 2,8 mii întreprinderi noi, în regiunea de dezvoltare Centru – 0,9 mii, Nord – 0,7 mii, Sud – 0,4 mii și în UTA Găgăuzia – 0,2 mii.

În anul 2020, rata de desființare pe țară a constituit 28,7%, semnificând faptul că în anul de referință la 100 de întreprinderi active au fost desființate cca 29 de întreprinderi. Per ansamblu, în aspect teritorial ratele de desființare au variat semnificativ între 26,5% (regiunea Sud) și 37,7% (regiunea Nord). Cea mai înaltă rată de desființare a fost înregistrată în regiunea Nord (37,7%) sau cca 38 întreprinderi desființate la 100 de întreprinderi active. Cele mai joase rate de desființare au fost atinse în regiunea Sud, cu o valoare de 26,5% (sau 26 de întreprinderi desființate la 100 de întreprinderi active) și mun. Chișinău cu o rată de desființare de 27,1% în anul 2020.

Cele mai înalte rate de supraviețuire, care depășesc media pe economie, se atestă la întreprinderile din mun. Chișinău (52,5% pentru întreprinderile de 1 an și 49,3% pentru cele de 2 ani). Pe de altă parte, cele mai mici rate de supraviețuire au marcat întreprinderile din regiunile Sud (29% pentru întreprinderile de 1 an și 35,4% pentru cele de 2 ani) și Nord (31,8% pentru întreprinderile de 1 an și 34,3% pentru cele de 2 ani). Ratele de supraviețuire a întreprinderilor destul de joase, în special în regiunile de dezvoltare Sud și Nord, indică asupra faptului că circa 65% - 71% din întreprinderile nou create din aceste regiuni au suferit un eșec după 1 an, respectiv 2 ani de activitate.

Tabelul 1. Ratele de supraviețuire a întreprinderilor pe regiuni de dezvoltare, anul 2020

	Rata de supraviețuire 1 an, %	Rata de supraviețuire 2 ani, %
Total	45,9	44,3
din care:		
Mun. Chișinău	52,5	49,3
Nord	31,8	34,3
Centru	42,3	38,8
Sud	29,0	35,4
UTA Gagauzia	42,0	43,5

Sursa: datele BNS

Concluzii. Analiza indicatorilor cu privire la *demografia întreprinderilor* a relevat următoarele concluzii principale:

- În perioada analizată numărul întreprinderilor active a constituit doar 72,2% din numărul total de întreprinderi raportate. Faptul că cca un sfert din întreprinderi sunt înregistrate, dar nu activează, poate indica asupra situației financiare precare a întreprinderilor, dar și a etapelor dificile de parcurgere a procedurii de lichidare, care deși a fost înlesnită, continuie să provoace dificultăți întreprinderilor.
- În dinamică, rata de creare a întreprinderilor a marcat o ușoară tendință de descreștere în perioada 2016-2020 (cu 1 p.p. de la 14,7% la 13,8%).
- În aspectul sectoarelor economice, rate de creare relativ mai mari a înregistrat sectorul industrial, atingând maxima de 18,9% în anul 2020.
- În anul 2020 comparativ cu anul 2016, cea mai mare creștere a ratelor de creare a întreprinderilor s-a produs în sectorul industrial, o creștere de 4,2 p.p. (de la 14,7% la 18,9%). În această perioadă sectoarele comerț, construcții și servicii au marcat o diminuare a ratelor de creare a întreprinderilor (cu -0,9 p.p., -1,0, respectiv -2,3 p.p.).
- O analiză mai detaliată prin prisma activităților economice relevă că în anul 2020, cele mai multe întreprinderi noi au fost create în sectoarele comerț, industria prelucrătoare și activități profesionale, științifice și tehnice. Aceste trei sectoare au constituit 39,1%, 12,8% și respectiv 10,6% din toate întreprinderile create în perioada 2016-2020 (62,5% în total).
- În anul 2020, rata de desființare a constituit 28,7%, semnificând faptul că în anul de referință la 100 de întreprinderi active au fost desființate cca 29 de întreprinderi, atingând un nivel maxim în perioada analizată. În dinamică, se remarcă o tendință negativă a procesului de desființare a întreprinderilor, rata întreprinderilor desființate marcând o creștere semnificativă de 18,1 p.p. (de la 10,6% la 28,7%).
- Cele mai înalte rate de desființare au fost atinse în sectorul comerț, atingând maxima de 42,1% (sau 42 de întreprinderi desființate la 100 de întreprinderi active

cu genul de activitate comerț) și sectorul industrial cu o rata de desființare de 29,6% în anul 2020.

- În sectorul industriei și comerțului, diferența dintre rata medie de creare și desființare a întreprinderilor, indică asupra unei dinamici negative a populației întreprinderilor (- 5,6 p.p., respectiv - 19,4 p.p.). Pe de altă parte, sectorul construcțiilor și serviciilor au înregistrat o dinamică pozitivă în numărul populației întreprinderilor (3,2 p.p., respectiv 4,1 p.p.).
- Multe întreprinderi noi create nu reușesc în primii ani de viață, deși există diferențe importante în dependență de sectorul de activitate. Ratele de supraviețuire a întreprinderilor din Republica Moldova sunt mult sub media țărilor OCDE și constituie doar 45,9% pentru întreprinderile create în anul 2019 și care au supraviețuit în anul 2020 (1 an), respectiv 44,3% pentru întreprinderile nou create în anul 2018 și care și-au continuat activitatea și în anul 2020 (2 ani). Astfel, per total economie, între 54% și 56% de întreprinderi nou create au suportat un eșec în primul an, respectiv al doilea an de activitate antreprenorială.
- Cele mai înalte rate de supraviețuire se atestă la companiile din sectorul informații și comunicații (62,1% pentru întreprinderile de 1 an și 55,2% pentru întreprinderile de 2 ani) și sectorul transport și depozitare (62,8% pentru întreprinderile de 1 an). Pe de altă parte, cele mai joase rate de supraviețuire au marcat întreprinderile cu genul de activitate producția și furnizarea de energie electrică (16,7% pentru întreprinderile de 1 an și 11,1% pentru cele de 2 ani) și industria extractivă (14,3% pentru cele de 2 ani). În sectorul industriei prelucrătoare, ratele de supraviețuire a întreprinderilor sunt destul de joase (35,4%, respectiv 36,5%), ceea ce semnifică că circa 65% din întreprinderile nou create din industria prelucrătoare au suferit un eșec după 1 an, respectiv 2 ani de activitate.
- În aspect teritorial, UTA Găgăuzia, regiunile de dezvoltare Sud, Nord și Centru s-au remarcat printr-o rată mai mare a întreprinderilor active, indicând valori ce depășesc media pe țară.
- În aspect teritorial, rate de creare mai mari comparativ cu media pe țară au înregistrat regiunile de dezvoltare: Sud – 20,7%, UTA Găgăuzia – 18%, Centru – 16,4%, Nord - 16%. În mun. Chișinău la 100 de întreprinderi active au fost create 12 întreprinderi noi.
- Rata de reziliere este mai mare în regiunea Nord (53,7%), urmată de regiunea Sud (47,2%), UTA Găgăuzia (46,1%) reflectând o dinamică a afacerilor mai semnificativă în aceste regiuni, însă e de menționat că ratele de desființare le depășesc semnificativ pe cele de creare, ceea ce nu este o situație ideală.
- Cele mai înalte rate de supraviețuire, care depășesc media pe economie, se atestă la întreprinderile din mun. Chișinău (52,5% pentru întreprinderile de 1 an și 49,3% pentru cele de 2 ani).
- Ratele de supraviețuire a întreprinderilor destul de joase, în special în regiunile de dezvoltare Sud și Nord, indică asupra faptului că circa 65% - 71% din întreprinderile nou create din aceste regiuni au suferit un eșec după 1 an, respectiv 2 ani de activitate.

Notă: *Articolul este parte componentă a cercetării finanțate din cadrul proiectului: „Evaluarea multidimensională și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial la nivel național și regional în vederea impulsivării sectorului IMM în Republica Moldova” (cifrul 20.80009.0807.38), finanțat din bugetul de stat, 2020-2023.*

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Biroul Național de Statistică. (2016). *Demografia întreprinderilor în Republica Moldova în anul 2016*. <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=5839>
- Biroul Național de Statistică. (2017). *Demografia întreprinderilor în Republica Moldova în anul 2017*. <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&id=6179&idc=168>
- Biroul Național de Statistică. (2018). *Demografia întreprinderilor în Republica Moldova în anul 2018*. <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6540>
- Biroul Național de Statistică. (2019). *Demografia întreprinderilor în Republica Moldova în anul 2019*. <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6853>
- Biroul Național de Statistică. (2020). *Demografia întreprinderilor în Republica Moldova în anul 2020*. <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=%20168&id=7230>